

SØRVESTEN

Medlemsblad for Norges Handikapforbund Sørvest, Rogaland og Hordaland

0312 9. årgang

ANSVARLIG UTGIVER:
Norges Handikapforbund Sørvest
Østre Nesttunvei 20, 5221 Nesttun
Postboks 93, Nesttun, 5852 Bergen
Tlf: 950 26 526
E-post: nhf.soervest@nhf.no

ANSVARLIG REDAKTØR
Anne-Berit Kolås

REDAKSJON :
Alf-Are Skog
Rolf Østbø

UTGIVELSER:
Bladet kommer ut 4 ganger i året

Frist for innlevering av stoff
til neste nummer
1. november 2012

ANNONSER:
Media Direkt Norge

FORSIDEBILDE:
Tone Edvardsen

LAYOUT:
Cathrines cmykeri
chfuglei@gmail.com

TRYKK:
Kai Hansen Trykkeri AS, Stavanger

OPPLAG:
2 800

LEDER

Anne-Berit Kolås
regionleder

Nå er "Funkisdagen 2012" i Stavanger vel overstått og det kan dere lese mye om i denne utgaven av Sørvesten. Jeg vil benytte anledningen til å takke absolutt alle som stod på for å få dette arrangementet vel i havn. Ingen nevnt, ingen glemt. At vi greide å skape mye oppmerksomhet viser bl.a. skriv fra Domprosten i Stavanger til Stavanger kommune, og også mengden mennesker som var innom Tusenårstedet i Stavanger og kommentarer jeg fikk både der og i ettertid. Regionsstyret planlegger og håper at vi skal kunne gjenta suksessen også til neste år, men da i Bergen som i 2011.

Dere vil også kunne lese om det vi i regionen nå vet om NHFs økonomiske situasjon og hvilke konsekvenser det kan få for oss her i Sørvest. MEN dere skal vite at vi jobber på spreng for å kunne ordne opp i dette på egenhånd.

På det interessepolitiske plan ser vi at flere og flere nå tar konsekvensen av ny plan- og bygningslov, antidiskrimineringsloven og universell utforming generelt på alvor. Vi får stadig vekk henvendelser om dette både til lokallag og til regionskontoret. At noen blir "sure" når vi forteller dem at deres planer neppe er i tråd med lovverket får stå sin prøve – det viktigste for oss er å formidle vår kunnskap og våre krav. Hoteller som ikke vil høre på oss, kommuner som godkjenner halvgode (eller dårlige) løsninger, etater som ikke skjønner alvoret vil jeg ikke bry meg om blir sure, og kanskje jeg heller ikke vil bistå ved senere henvendelser. Vi opplever så mange som tar oss på alvor og er takknemlige for innspill at det er de jeg/vi skal bruke våre krefter på. Vi opplever fortsatt at byggherrer ikke skjønner at det ikke er nok å tegne inn en snusirkel, møblere etter eget for godtbeholdende og deretter beklage at vi ikke bruker deres tilbud.

Bergen Kommune er nettopp utnevnt som "verstingekommune" når det gjelder inneklime. De må i gang med en storstilt rehabilitering for å få byggene godkjent av helsemyndigheter. La oss håpe de da sørger for at skolene også blir universelt utformet. Leste nettopp i avisen at en videregående skole i vår region mener de må få fortsette å ha tilhold i sitt svært gamle, totalt utilgjengelige skolebygg – de har så godt miljø der, men hva da med bestemmelsen i begge fylkers fylkesting om fritt skolevalg? Heller ikke denne høsten var det gjennomførbart – noen av oss kan ikke velge fritt – vi må velge de skoler vi fysisk kan komme inn på, så får det heller være med både læringsmiljø og elevmiljø. At stadig flere unge kommer på uføretrygd kan jo slett ikke ha noe med dette å gjøre?

Jeg ser fram til en høst med mange kurs/konferanser i regionen og håper å treffe mange av dere på de arrangementene. Husk – om det er noe dere er interessert i å delta på kan dere kontakte eget lokallag og be om å få representere dem, eller kontakte regionskontoret og høre om muligheter for deltakelse.

Anne-Berit

INNHold

Leder.....	2
Forbundsleder Arne Lein har ordet.....	3
Vi «ruler».....	4 - 6
Heldige er de som kjenner en speider.....	8
CC Cowboys overdøvet Paulus.....	10
Et samfunn for alle.....	11
Nedbemanning i regionen.....	12
Kontorets spalte.....	13
Bergen lufthavn – Flesland.....	14
Likemannskonferanse /	
Å være eller ikke være – en feil.....	16
To reiseskildringer.....	18
Oppfølgingssaker.....	20
NHF Bergen – medlemstur /	
Funksjonsassistanse.....	22
Et viktig skritt for revmatismepasienter.....	23
Et bilde sier mer enn 1000 ord.....	24
Minneord.....	25
Z på maken.....	26
I vinduskroken /	
universell utforming av bord og benk.....	27
Gjett rett.....	28
Kryssord / Suduko.....	29
NHF Sørvest – alfabetisk lokallagsliste.....	30

Sånn sett

Forbundsleder Arne Lein har ordet!

18. august hadde jeg en stor opplevelse i Stavanger. Anette, Guri Anne, Gina og Kjell Inge hadde tatt initiativ til å arrangere «Funkisdagene» i Stavanger. Det var mye flott musikk, flott scene og tydelig markering av både NHFU og NHF. Lokallagene i regionen var markant til stede, og bidro økonomisk til å dra prosjektet i gang. Stor takk til dere som satte det i gang, til alle de som gjorde praktiske jobber og til alle de som gjorde dette økonomisk mulig.

Det var ingen politisk appell i arrangementet. Det eneste som kunne ligne på det var lokalpolitikere som forsøkte seg over torget i rullestol med innlagte hindre. Men om det ikke var noen politisk appell var det en entydig og sterk markering av NHF og NHFU som har et overordnet mål – likestilling og deltagelse. En tydelig markering av at personer med nedsatt funksjonsevne er samfunnsborgere som har en rettmessig plass i samfunnet og bybildet. Derfor ble hele arrangementet en tydelig politisk markering av at funksjonshemmede er fullverdige borgere som vil delta, har samme drømmer og interesser som alle andre.

Vår hverdag er avhengig av politiske vedtak og andres mening om oss. Vi sloss for å få være fullverdige samfunnsborgere på lik linje med andre. Derfor var Funkisdagen en Stavanger en viktig markering.

De politiske partiene er nå i ferd med å utforme sine parti- og valgprogrammer for Stortingsvalget 2013. Vi ønsker å påvirke disse med vårt budskap. En viktig fase i partienes programarbeid er hva de ulike partilagene vil ha med i programmene. Derfor er vårt lokale arbeid viktig, at vi kan fortelle og vise lokale partifolk hva som er vår viktige sak - vi vil delta på lik linje med andre. Derfor var markeringen i Stavanger viktig, derfor er organisasjonens aktivitet viktig selv om det ikke er så storslått som det vi opplevde i Stavanger. For det er selvfølgelig slik at det må bygges sten for sten, og i den byggeprosessen har alle en viktig oppgave å utføre.

Arne Lein
forbundsleder

VI «RULER»!

Toleranse og ulikheter var tema da «Funkisdagen» 2012 gikk av stabelen i Stavanger, og la det være sagt med en gang; dette er et opplegg vi har tro på! Idéen er for så vidt enkel, men likevel genial!

Tekst: Rolf Østbø Foto: Ivar Kvistum, Handikapnytt og Tone Edvardsen

Populære artister, gratis, midt i sentrum lørdag der det er folk uansett, uhøytidelig, og kom som du er! Etter to år med Funkisdagen er jeg ikke i tvil; dette må bli en tradisjon og ikke bare det, arrangementet må adopteres av hele NHF! «Nå kommer jeg og tar deg», sang CC Cowboys Magnus Grønneberg, og satte standard for dagen i Stavanger, og i overført betydning var det akkurat det som skjedde. For de som kom til sentrum denne lørdagen, var Torget stedet å være for alle som ønsket seg

noen timers underholdning og lære for livet! I pressemeldingen som ble sendt ut på forhånd, kunne vi lese «Å ha en funksjonsnedsettelse kan være en utfordring, men trenger ikke være et hinder». (sitat slutt.) Kloke ord!

Funkisdagen er banebrytende i den forstand at vi med visuelle virkemidler kan få andre mennesker til å bli interessert i hvilke muligheter vi har og hva som er mulig å oppnå, i stedet for at vi er blikkfang for andre menneskers nysgjerrighet! Visuelt ja; allerede før vi «steg» ned på Torget

så vi blikkfanget som formelig sugde folk til stedet. En enorm scene formet som en portal, med den flotte logoen til Funkisdagen, innrammet av Vågen i bakgrunnen og landets flotteste katedral, Stavanger Domkirke fra det Herrens år 1125, som i motsatt ende tronet mot himmelen i bakgrunnen.

Vigdis Hope, som til daglig er vårt ansikt utad i sin jobb som seniorkonsulent på regionskontoret i Bergen, strålte som den solen som for det meste var fraværende, og uttalte fornøyd at «dette er en mulighet

for oss å komme ut og snakke og bli kjent med medlemmer og andre som vi ellers bare får kontakt med på telefonen. Været ødelegger nok en del for interessen, men etter bare et par timer, har vi allerede hatt besøk på vår stand av mennesker fra flere nasjoner og disse har spesielt vært imponert over rettighetsbrosjyrene og det er tydelig at de er interessert i den informasjonen vi kan gi!»

Så langt Vigdis Hope; for egen del, vil vi legge til at dette er et arrangement som får folk til å bli genuint interessert i det vi driver med, framfor å bli pådyttet ett eller annet informasjonsmaterieell som en pliktskyldigs putter i lommen før en haster videre.

Dagens konferansier, Vegar Hoel, bandt det hele sammen på en brilliant måte! Sørvesten benyttet anledningen til å høre hva Hoel, som er skuespiller og har medvirket i noen av de største kassasuksessene i norsk film og som også er kjent fra NRK og Rogaland Teater, mente om «Funkisdagen»?

Først og fremst synes jeg at dette er et positivt arrangement! Her er ingen paroler eller politisk agenda. Fra tidligere er jeg vant med at politikerne som er invitert, sier noen ord og følger opp med å komme med lovnader i sakens anledning. Her er det heldigvis «Blott til lyst»! Det som slår meg er at dette er et arrangement som er forholdsvis nytt for Handikapforbundet. Erfaringer skal skapes og videreutvikles for å ha noe å bygge på til senere. Slik er det også for meg; jeg har ingen bakgrunn eller utdanning i forhold til det jeg driver med. Så for meg er videreutvikling det å bygge på erfaring, slik jeg antar det er for de fleste mennesker. Oppstår det en situasjon i livet som gjør at en må «starte» på nytt, kommer en ikke til dekket bord; det handler om å skape egne erfaringer og bygge videre på dem.

Som et apropos til Funkisdagen, kan jeg fortelle at da jeg spilte i filmen «Alt for Egil», var en del av rollen at jeg satt i rullestol gjennom gater i Stavanger sentrum. Da slo det meg at når jeg møtte folk jeg kjente, ble jeg oversett. De så heller «gjennom» meg, fordi de med ett ble usikre på hvordan de skulle forholde seg til meg som handikappet.

Høflighet altså; i hvor stor grad skal en være behjelpelig? I hvor stor grad skal en involvere seg i situasjoner der det oppstår noe som er uventet, som at jeg i det tilfellet satt i rullestol!

Glimrende underholdning

Dagens underholdning var kanonbra! Fra Ottar Stangelands «Deathbarrell», der Pete Johansen trollbandt oss som var til stede

Et utvalgt knippe av bilder fra Funkisdagen i Stavanger.

Guri Anne og Gina er to sentrale personer bak Funkisdagen.

med filolinrock som var en Paganini verdig, via CC Cowboys, til undertegnades favoritt Eric «Slim» Zahl and The South West Swingers!

Lokale politikere så endelig det vi har påpekt fra første dag, nemlig at de totalt unødvendige «rennene» i det steinbelagte Tusenårsstedet i Stavanger bare er i veien for folk. Det er også å håpe at de samme politikerne begynner å innse det. Etter at konferansier Hoel hadde delt ut verbale svingslag i hytt og pine til forfamsede politikere som ikke visste sin arme rånd i publikumsvinneren hinderløp i lånte

rullestoler,
kunne
dette bare gå

en vei. Spesielt siden det ble satt både internasjonale verdensrekorder og interplanetarisk verdensrekord, til publikums store fornøyelse.

Fra de forskjellige bodene som barn, ungdom, foreldre og enda eldre kunne se og prøve, var det tilbud om ansiktsmaling, den allerede nevnte hinderløypa, fotokurs, og jammen stilte også KFUK/M speiderne opp, og er det noen som kan knytte knuter så er det dem. Undertegnede lærte å knytte Båtmannsknop en gang i tiden, men det var i nitten pil og bue og er glemt i dag!

I tillegg var det et spektakulært vannskishow i Vågen, som vi av grunner vi skal komme tilbake til ikke fikk den oppmerksomhet det fortjente!

Det er Norges Handikapforbunds Ungdom (NHFU), Norges Handikapforbund (NHF) og NHFs lokallag i Rogaland, samt Handikappede Barns Foreldreforening (HBF) Rogaland, som arrangerer Funkisdagen. De største bidragsyterne økonomisk er lokallagene Sandnes, Klepp og Time, Hå og Stavanger, samt HBF Rogaland.

Imidlertid er det en arrangementskomité bestående av Kjell Inge Bringedal, Guri

Anne og Gina Egge, Anette Jäger og Arild Birkenes, som i det hele tatt gjør arrangementet mulig! Anette Jäger mener at dette viser Handikapforbundet fra en meget positiv side og sier at det er på tide at vi kan vise oss fra en annen side enn å stå fram for å klage på noe, slik vi nok kan bli oppfattet av noen.

Det var Kjell Inge Bringedal som utarbeidet «Hjemmesiden», markedsførte Funkisdagen, var ansvarlig for facebook aktiviteter og promoterte arrangementet for alt det var verdt. Fra NHFU fikk han bistand fra Guri Anne og Gina Egge.

Bringedal sier i en kommentar til Sørvesten at han er meget godt fornøyd med gjennomføringen av Funkisdagen 2012, og sier blant annet at opplegget med å ha så mye funksjonshemmede og rullestoler ute blant folk er bra, fordi det bidrar til å «avmystifisere» oss! Imidlertid var det noe i årets arrangement som trekker ned totalinntrykket etter Bringedals mening og det er at vannsportaktivitetene i Vågen foregikk uten speaker! Det gjorde at publikum ikke fikk den informasjonen og stemningen en speaker ville ha bidratt med. Bringedal lover at dette er noe av det som vil bli bedre allerede til neste års arrangement!

Vi har allerede nevnt Guri Anne Egge; hun og søsteren Gina har vært helt sentrale i forbindelse med planlegging og gjennomføring av Funkisdagen. En entusiastisk Guri Anne forteller til Sørvesten at hun er både glad og stolt over hva dette har blitt. For egentlig er det disse to, samt kontorlederen på regionskontoret, Arild Birkenes, som skal ha æren for at Funkisdagen så dagens lys for noe over ett år siden! Det hadde seg slik at Birkenes ved en tilfældighet hadde fått leie Festplassen i Bergen og

i den forbindelse spurte han søstrene Egge om de hadde gjort seg noen tanker om hva de kunne finne på for å skape litt oppmerksomhet rundt funksjonshemmede og funksjonshemmedes situasjon.

Det hadde de, og ikke bare det; de kunne også tenke seg å kalle et eventuelt arrangement for Funkisdagen! Imidlertid var det ikke alle som uten videre syntes om det navnet, men etter noe diskusjon omkring navnevalget falt brikkene på plass og Funkisdagen vant fram, noe Guri Anne Egge er glad for i dag!

Det virker som om folk har fått smaken på et tiltak som dette, og jeg tror vi har truffet en nerve; ikke bare hos våre egne, men også blant folk flest. Vi har fått veldig gode tilbakemeldinger på det som skjedde i Stavanger og det føles fantastisk etter alt det arbeidet som er nedlagt på forhånd. Vi ser jo at ting kan gjøres bedre, men det er jo ikke sikkert at folk ser det med slike argusøyne som vi gjør, fortsetter hun.

Jeg er også stolt over den samarbeidsviljen lokallagene i Rogaland la for dagen, både når det gjaldt å bidra økonomisk, men også over måten de brukte standen sin på. Lokallagene var også mindre skeptiske i år, i og med at de så hvor bra fjorårets arrangement i Bergen var. Jeg tror også det skal være mulig å få inn flere sponsorer utenfra, selv om markedet er beinhardt for tiden.

Det som imidlertid er aller viktigst er at Funkisdagen er «vårt» arrangement og hvis andre regioner i NHF har lyst til å gjøre dette også andre steder i landet, skal de vite at den skal bygges over samme lest som vi har gjort det. Funkisdagen skal være Funkisdagen!

Jeg har allerede begynt å legge planer for hvordan det skal bli neste år, men det forutsetter at jeg får lov til å være med da,

BERGEN**Sentralbord: 55 59 85 00**

Pb. 161 Minde, 5821 Bergen

www.brann.no

Vi er opptatt av hverandre

**Hjelpemiddelhuset
for korttidsutlån**

Øvre Fyllingsvei 35, 5161 Laksevåg

Tlf. 55 94 71 30

Bergen

Bolig og Byfornyelse

Pb. 1011 Sentrum, 5808 Bergen

Tlf. 55 56 56 00

Frank Mohn Flatøy AS
Oil & Gas Division**MELAND****Meland Auto AS**

Mjåtveitflaten 17,

5918 Frekhaug

Tlf. 56 17 66 60

MODALEN

- SANITÆR- OG INDUSTRIRØRLEGGING
- NYBYGG OG REHABILITERING
- BADEROMSMØBLER OG -UTSTYR
- AVLØPSRENSEANLEGG
- HUS OG HYTTER
- VÅTROMSKURS

TLF./FAKS 56 59 97 07

MOBIL 901 82 524

FARESTVEIT - 5729 MODALEN

STORD**FRONTA****www.frontagruppen.no**

Ringveien 44, 5412 Stord

Tlf. 53 41 68 00

B Ø M L Ø**Finnås Kraftlag**

5430 Bremnes, Tlf. 53 42 89 00

FUSA**Kenneth Opheim AS**

Vennes, 5641 Fusa, Tlf. 56 58 42 07

Eide Fjordbruk AS

5640 Eikelandssøsen, Tlf. 56 58 52 00

Samnøy AS

5642 Holmefjord, Tlf. 56 58 28 04

LINDÅS**Magne Hope AS**

Littås, 5954 Mongstad, Tlf. 56 16 76 50

MELAND**Meland Elektro AS**

Mjåtveitflaten 45, 5918 Frekhaug, Tlf. 56 17 77 70

OS**Osbuss AS**

Industriv. 47, 5200 Os, Tlf. 56 30 99 80

STORD**Sunnhordland Lufthavn AS**

Sørstokken, 5410 Sagvåg, Tlf. 53 40 37 00

Apotek 1 Stord

Stord senter, 5411 Stord, Tlf. 56 45 60 30

Advokat Haldor Tveit

5417 Stord, Tlf. 53 40 2 440

Haga Mat AS

5407 Stord, Tlf. 53 40 43 00

Advokatene i Borgen AS

5401 Stord, Tlf. 53 45 60 00

ULVIK**Ulvik Bensin og Service**

Tyssevikv. 3, 5730 Ulvik, Tlf. 56 52 63 89

Vi takker alle våre annonsører
for den flotte støtten!

"NYE" HOTELL NORGE

345 nyoppussede rom og suiter, Bergens første Sea-Food Bar FISH, ny og trendy Ole Bull Restaurant, 2 moderne styrerom og spa med boblebad, svømmebasseng og badstue. Vi har beholdt våre flotte lokaler til effektive møter og flotte selskap.

HJERTELEG VELKOMMEN

TLF: 55 57 30 00

sales.norge.bergen@radissonas.com

Fabrikkgaten 3, 5059 Bergen

Tlf. 55 59 67 00 Fax. 55 59 67 50

www.asplanviak.no

Heldige er de som kjenner en

Speider

Tekst: Mette M Aske og Tone Edvardsen

Speideren er alltid beredt, sier ikke nei, tar utfordringer. Er praktisk og vet hvordan en ordner mat, husly og underholdning. Fra sitt velutstyrte lager kan han trylle fram store telt, ildsteder, fritidsutstyr. Speideren er glad i naturen, kjenner naturen og bruker den flittig. En slik speider, ja mange slike speidere er HBF Rogaland så heldige å samarbeide med. Det startet med «ingen grenser» helg i 2010, hele Høyland KFUM/KFUK i Sandnes stilte opp og laget en leir hvor vi kunne overnatte i «hotelt», masse god mat på bål. HBF Rogaland er også glad i å bruke naturen. Vi har i mange år hatt naturgruppe som fritidsaktivitet, skidager, familieturer hvor det meste foregår ute.

Når Sveinung Oftebro kom inn i styret, (han beskriver seg selv som født i et leirbål) så var det helt naturlig at hans engasjement i speideren kunne kombineres med hans like store engasjement for HBF Rogaland.

Så dukket Funkisdagen opp og skulle fylles med innhold. Hva er da mer naturlig enn å vise fram det vi liker best, lage møteplasser og bruke naturen. Derfor ble det leir midt på torget i Stavanger. Bålkokt kaffe og pinnebrød fikk bein å gå på, vi ble av med mange brosjyrer, og kan med litt justeringer absolutt gjenta suksessen.

Samarbeid med andre organisasjoner anbefales.

07000
Bergen Taxi

Vi takker alle
våre annonsører
for den
flotte støtten!

ARKEOLOGISK MUSEUM 2012

UTSTILLINGSÅPNING
SØNDAG 7. OKTOBER KL. 12.00:

GULLKORN

Fra til nytte og glede

Sitt ned i vår kafé med en god kopp kaffe og nystekte lapper
Museumsbutikken kan by på gaveartikler utenom det vanlige

ÅPENT: Tirsdag 11.00–20.00, onsdag – lørdag 11.00–15.00,
søndag 11.00–16.00, mandag stengt. Peder Klows gate 30A
Tlf. 51 83 26 00. WWW.ARKEOLOGISKMUSEUM.NO

Time kommune
Avdeling kommunalteknikk

VANN

AVLØP

RENOVASJON

PRODUKSJON

Vedlikehold av renovasjonsbeholdere

Over tid, kan enkelte deler på renovasjonsbeholderne slites og gå i stykker under tømming. Enkle tips om vedlikehold du gjør enkelt selv.

Dette gjelder først og fremst hengslene som holder lokket på plass og lufterventiler på siden av våtorganisk beholder. Har en av dine beholdere slike feil eller mangler, kan du komme innom servicetorget å hente nye reservedeler.

Dreier det seg om større skader på beholder, som brist, brukket hjulaksling, o.s.v. vil vi komme ut og reparere eller bytte beholder.

RETT FÅL SÅK 05 31 64 64 55

Time kommune, Tlf. 51 77 60 00, E-post: servicetorget@time.kommune.no, www.time.kommune.no

Norconsult har kompetanse på **universell utforming**

Vi bidrar til et bærekraftig samfunn gjennom forankret og målrettet rådgivning. Våre tjenester omfatter utvikling, prosjektering og oppfølging av alle eller enkelte faser i et prosjekt, fra idé til ferdig anlegg. Vi dekker Samfunnsplanlegging, Areal- og byplanlegging, Arkitektur, Skoleplanlegging, Veg- og trafikk, Vann og avløp, Bygg, VVS og Elektro.

Norconsult AS, Valkendorfsgate 6, 5811 Bergen www.norconsult.no

Norconsult

CC Cowboys

overdøvet Paulus

Domprost Anne Lise Ådnøy så seg nødt til å spontanredigere 1. korinterbrev på grunn av høy musikk utenfor Domkirken.

Tekst: Stein Harald Jupskås/Stavanger Aftenblad

I et brev til Stavanger kommune skriver domprosten at det ble avholdt tre vielser lørdag 18. august, klokken 14, 15 og 16. Alle tre vielsene ble forstyrret av høy musikk fra scenen på Torget. Domprosten håper på bedre samarbeid for fremtiden, slik at man unngår å ha arrangement samtidig når man kan forutse at det vil bli på problemer.

Er dette et engangstilfelle?

Jeg har bare vært i Domkirken det siste året, og det er første gang jeg har opplevd det.

Hvor forstyrrende var denne musikken?

Det var så høylytt at jeg måtte avbryte opplesingen fra 1. korinterbrev kapittel

13, også kjent som Kjærlighetens høysang. Jeg var akkurat ferdig med verset om at kjærligheten tåler alt. Da var musikken så høy at jeg måtte ta en pause. Så jeg sa at nå må den visst tåle en del bråk. Det var like godt å ette navn på den elefanten som vandret rundt i rommet, forteller domprost Anne-Lise Ådnøy, men en latter som røper at situasjonen ikke var helt uten humor.

Arrangementet utenfor denne lørdagen var Norges Handikapforbunds Funkisdag, med omfattende aktiviteter og musikk av blant andre CC Cowboys fra scenen.

Arrangementskoordinator Terje Emil Knutsen i Stavanger kommune sier at arrangementet var varslet over et år i forveien.

Jeg var i byen selv og foretok også en måling som viste at lydnivået var godt innenfor rammene. Det var også et av brudeparene som fikk en egen hilsen fra CC Cowboys, sier Knutsen.

- Er dette et problem som har dukket opp flere ganger?

-Stort sett går det veldig godt. Vi gjør så godt vi kan for å justere arrangementene for å skjerme det som skjer i Domkirken, men vi kan ikke stoppe all aktivitet når det skjer vielser, sier Knutsen.

For ekteparenes del kan man saktens håpe at bråket nå ble unnagjort en gang for alle.

ET SAMFUNN FOR ALLE?

Språket er kanskje den største maktfaktoren en har til rådighet i forhold til det å skape negative holdninger. De fleste norske medier er da også i stor grad bevisste på hvordan forskjellige minoritetsgrupper og – enkeltindivider blir omtalt.

TEKST: ROLF ØSTBØ
NORGES HANDIKAPFORBUND, STAVANGER

dårlige mottagelsen Magasinet Selvsagt fikk, da bladet nylig trykket en liste der nedsettende og utdaterte henvisninger til funksjonshemmede er omtalt.

NAV's vanligste betegnelse på funksjonshemmede er «bruker», uten å si så mye om hva vi er brukere av. På den andre side er det kanskje ikke så rart at vi blir stigmatisert på en slik måte, all den tid det er en relativt utbredt oppfatning at funksjonshemmede betyr «ekstrakostnader» og at vi utgjør en gruppe som har «spesielle behov og krav». La det imidlertid være helt klart: Særtiltak er viktige, men bare som et middel til å nå målet om full deltakelse og likestilling!

Jeg tror det er på tide at vi slutter å snakke om holdninger; la oss heller si det som det er, diskriminering! Det er en person ikke kan gå, se eller høre, er det faktisk ikke så mye å gjøre noe med. Men hvis det er slik at mennesker utestenges og diskrimineres på grunn av dette, kan man gjøre noe med det. Det er snakk om politisk vilje!

På mange måter er 1950-årene den epoken en forbinder med inngangsporten til den velstanden Norge skulle oppleve de nærmeste tiårene. Teknologien var i rivende utvikling. Den økonomiske veksten var formidabel, produksjonen steg og levestandarden økte. Det er slett ikke å ta for hardt i å si at disse første etterkrigsårene ble vareoverflodens og de materielle forbedringers storhetstid. Ved å gi alle like muligheter til utdanning, sørget i tillegg etterkrigstidens reformpolitikere for at sosial posisjon ikke lenger var avhengig av familiebakgrunn. Unge som vokste opp etter krigen fikk derfor muligheter som deres foreldre bare kunne drømme om.

Det vil si, unge funksjonshemmede fikk ikke ta del i denne fremgangen som like muligheter til utdanning ga, og det var få som så det behovet denne delen av befolkningen

hadde. De fleste tilhørte et samfunn som ikke var oppmerksomme på, eller hadde bruk for ressursene de satt inne med. Selv om de praktiske og økonomiske hindringene var problematiske nok, var likevel holdninger som gikk på at fysiske handikap medførte lavere intellektuelt nivå, mye verre å leve med! Bakgrunnen for dette lå nok i etablerte holdninger om at mennesker med fysiske handikap hadde vanskelig for å tilegne seg teoretisk opplæring.

Det er først de siste 50 årene vi har sett en endring fra ekskludering til deltakelse i samfunnet, og der begreper som krøpling og vanfør har blitt erstattet av bevegelseshemmet og funksjonshemmet.

Denne prosessen har imidlertid vært komplisert og ennå blir det brukt diskriminerende ord og begreper i forhold til funksjonshemmede, fra medier og offentlige etater, både skriftlig og muntlig. Funksjonshemmede blir ofte assosiert med sykdom og hjelpeløshet, noe som gjenspeiles i dagligtalen. Ord som krøpling, vanfør og multihandikappet gir unektelig negative assosiasjoner. I Kunnskapsforlagets blå ordbøker er for eksempel ordet invalid oversatt fra engelsk til norsk med ugyldig! Det kan ikke være tvil om at ord som dette er negative og muligens kaller på medlidenhet!

Dagbladet laget i sommer et portrett av TV2s dyktige og populære programleder Julie Strømsvåg, som etter en arbeidsulykke brakk en ryggvirvel. I ingressen skrev journalisten: «Av og til er en millimeter nok. Det gjorde at Julie Strømsvåg nå leder OL-sendingene på TV2 – og ikke sitter i rullestol.» (sitat slutt).

Mener Dagbladet med dette at hun hadde vært uskikket til å være programleder hvis hun hadde vært rullestolbruker? Til avisens forsvar skal det sies at den stort sett har sluttet å bruke begreper som «lenket til rullestolen», selv om en noen ganger kan lure på om avisens journalister vet hvorfor.

Nedbemanning i regionen

Regionene begynner nå å merke konsekvensene av den alvorlige økonomiske vi befinner oss i og som de fleste bør ha fått med seg.

Tekst: Anne-Berit Kolås og Arild Birkenes

Sentralstyret vedtok i juni å fjerne inntil 16 stillinger, men antallet ble økt til inntil 20 på et ekstraordinært sentralstyremøte i august. Begrunnelsen for å øke antall overflødige stillinger er at Kulturdepartementet ønsker å avvikle ordningen med kompensasjon for bortfall av automatinntektene-en ordning som NHF har hatt nytte av de siste årene. I antall stillinger er det Sentraladministrasjonen som vil bli hardest rammet, men regionene rammes prosentvis

omtrent like hardt; hvert regionkontor får redusert stillingshjemplene fra 2 til 1.5.

I samråd med fagforeningene er partene blitt enige om fire likeverdige kriterier som skal avgjøre om man mister jobben eller ei; ansiennitet, kompetanse, funksjonsevne og sosiale forhold. Sentralstyret har også vedtatt at hele organisasjonen skal defineres som såkalt "utvelgeskrets". Det betyr at ingen stillinger på noe organisasjonsnivå er skjermet fra nedbemanningprosessen.

Sentralstyret har samtidig vedtatt at det fortsatt skal ytes organisatorisk bistand til regioner og landsforeninger og at det sentrale medlemsregisteret skal opprettholdes

Støttefunksjoner skal imidlertid reduseres til et minimum, og outsourcing av regnskap, lønn, RIS, IT og evt. andre tjenester vurderes. Dersom hovedkontoret fortsatt skal ha ansvar for regnskap og økonomitjenester for regioner og landsforeninger, så skal disse tjenestene være til selvkost.

For å bøte på konsekvensene for de som blir rammet har Sentralstyret vedtatt å bruke inntil 6 millioner av et sikringsfond. Midlene vil bl.a. bli brukt til noe etterlønn til avskjedigede, utdanningsstipend og kompensasjon til arbeidstakere som har anledning til å førtidspensjonere seg.

NHF Sørvest som har hatt 2.25 stillingshjemler vil bli ekstra hardt rammet ved at vi mister 0,75 stillinger.

Regionstyret har imidlertid grepet fatt i situasjonen og bedt administrasjonen om å utarbeide et budsjett som tar sikte på å gjøre oss selvfinansierte i 2013 og dermed beholde 2.25 stillinger på regionkontoret.

Klarer vi det, klarer vi også å opprettholde det tjeneste og aktivitetsnivået vi har hatt de siste årene.

Sola kommune
Avdeling kommunalteknikk

VANN   AVLØP   RENOVASJON   PRODUKSJON

INFORMASJON OM RENOVASJONSTJENESTEN

Slik gjør du med drikkekartongene

Skyll drikkekartongene, brett hver kartong og putt dem inni hverandre til det blir en drikkekartong-kubbe (6+1). Ha kubbene i en plastpose, knytt igjen og legg posen i den grønne beholderen. Det gjør ingenting om kartongene har aluminiumsbelegg, plastbelegg eller skrukork i plast.

RETTA_SAK_031_04_05

Sola kommune, Tlf. 51 65 33 00, E-post: servicetorget@sola.kommune.no, www.sola.kommune.no

Sommeren er over og høsten er i anmarsj. Høsten er en travel tid, både for lokallagene og oss på kontoret.

Funkisdagen 2012

For andre år på rad har vi arrangert Funkisdagen i regionen. I år ble arrangementet gjennomført den 18. august på Tusenårsplassen i Stavanger.

Det ble en vellykket dag, med flott underholdning fra scenen fra klokken 12 – 17 med små og store artister. Lokallag og landsforeninger profilerte seg og informerte om sine ulike aktiviteter.

Takket være økonomisk bistand fra flere av lokallagene i Rogaland, Frifondsmidler, Stavanger kommune og Add Energy, var arrangementet mulig å gjennomføre.

En spesiell takk til søstrene Guri Anne og Gina Egge i NHFU Sørvest som var drivkrefter bak Funkisdagen. I år har også Funkisdagen fått sin egen logo og visuelle profil, som er lagd av Kjell Inge Bringedal i NHF Sørvest, en kjempejobb.

For oss på kontoret er dette en flott anledning til å komme ut å hilse på lokallagsledere og andre medlemmer på en fin og avslappet måte.

Kurs og arrangement høsten 2012

Lederkonferanse/høstkurs vil bli arrangert 27-28 oktober i Hordaland. Temaer som vil bli belyst på kurset er Stortingsvalget, sentrale skoleprosjekt, Bingo og andre inntektsbringende tiltak. Målgruppen for kurset er tillitsvalgte i NHF, fortrinnsvis leder og nestleder.

Tillitsmannsopplæring i regionen.

Regionstyret har sendt ut forespørsel til alle lokallag og styremedlemmer om interesse for tillitsmannsopplæring. Vi fikk inn mange tilbakemeldinger. Regionstyret har vedtatt å tilby dagkurs tre steder i regionen, Stavangerområdet, Stord/Aksdal og Bergensområdet.

Høstsamlinger for brukerrepresentanter i Hordaland og Rogaland. Med midler fra Extrastiftelsen inviterer NHF Sørvest i samarbeid med SAFO Vest til samling for brukerrepresentanter i de kommunale eller fylkeskommunale rådene for funksjonshemmede i Hordaland og Rogaland.

Formålet med samlingene er som følger: Styrke båndene mellom brukerrepresentantene og organisasjonene. Styrke brukerrepresentantenes forståelse for og tillit til egen bruker- kompetanse, og hvordan den skiller seg fra profesjonskompetansen og utarbeide verktøykasse for interessepolitisk virksomhet i rådene.

Samlingene er gratis for deltakerne og vil dekke kursmateriell, kaffe/te og lunsj. Reiseutgifter vil bli refundert mot reiseregning. Kontakt regionkontorleder Arild Birkenes, på e-post: arild.birkenes@nhf.no eller på telefon 917 25 940 dersom det ønskes ytterligere informasjon.

Vigdis Hope
Vigdis.hope@nhf.no

**KONTORETS
SPALTE**

Nedbemanning på regionkontoret i NHF Sørvest

Den alvorlige økonomiske situasjonen i NHF medfører at regionkontoret må skjære ned på stillingsprosenten fra 2,25 stilling til 1,5 stilling.
(jfr. sentralstyrets vedtak i juni 2012).

Den økonomiske situasjonen skyldes i hovedsak bortfall av kompensasjon for automatinntekter.

NHF sentralt vil kunne garantere dekning av lønnskostnader til 1,5 stilling. Klarer regionen å bli selvfinansiert, kan arbeidstokken beholdes som den er, og vi kan opprettholde aktivitetsnivået og tjenestetilbudet. Klarer ikke vi som region dette mister en eller flere av oss stillingene våre, med de konsekvenser det har både for arbeidstakere, for lagene og det interessepolitiske arbeidet. Regionstyret hadde et mål om å bli selvfinansiert innen utgangen av 2013, men nå må jobbe med og å få dette til allerede fra og med 31.12.2012

Da ønsker jeg dere en riktig fin høst og håper at nåværende drift på regionkontoret kan opprettholdes. Tiden vil vise!

Bergen lufthavn – Flesland

Bergen Lufthavn Flesland skal bygges ut i stor skala. Dette visste vi her i Hordaland og var litt spent på hva som skulle skje med brukermedvirkning etter det vi opplevde på Sola. Avinor hadde nok tatt lærdom av det og inviterte brukerrepresentanter både fra den sentrale Avinorgruppen og SAFO/FFO i Hordaland.

Tekst: Anne-Berit Kolås

Fra SAFO sin side er vi representert ved Kristian Bore (bosatt i Rogaland og deltaker i Sola-gruppen) og Anne-Berit Kolås. At vi valgte å ha med Kristian var at han hadde mye kunnskap og erfaring fra det som etter hvert ble en bra brukergruppe i Solaprojektet. Dette har vi i ettertid sett var veldig lurt. Han bringer med seg erfaringer og mye kunnskap blant annet om hvilke nesebroer som kan fungere best på de flytyper som etter hvert vil bli tatt i bruk.

Når det gjelder universell utforming av selve bygningen Bergen Lufthavn Flesland har vi stor tro på at dette vil bli bra, men om alle fly vil bli tilgjengelig uten

spesialløsninger er vi slett ikke sikker på. Vi bare håper at den tekniske utviklingen på nesebro-området går så fort at utbyggingen vil få nytte av den.

Når utbyggingen er ferdig forhåpentligvis på slutten av 2016 vil nåværende bygning bli brukt til internasjonale avganger, mens nytt bygg vil bli benyttet til innlandstrafikk.

I planprosessen blir det tatt høyde for muligheten for mennesker med nedsatt funksjonsevne både skal kunne være passasjerer og ansatte. Vi var nylig å så på planer for bagasjehåndtering på Gardermoen's nye bygg, hvor der er lagt opp til at noen av arbeidsstasjonene for innsjekking og innlevering av bagasje også skal kunne benyttes av rullestolbrukere.

Det at det akkurat nå foreligger

utbyggingsplaner på flere av flyplassene i Norge og at noen er kommet lengre enn andre gjør at vi kan dra nytte av erfaringer gjort i andre prosjekt – både gode og mindre gode, slik at vi på Flesland kanskje kan få bare gode løsninger.

Jeg vil prøve å holde dere oppdatert om hva som skjer, men vil allerede nå si at vi kanskje vil få noen år hvor byggearbeider kan påvirke fremkommeligheten. Det er da viktig at Assistansetjenesten fungerer bra. Det er også noe vi jobber mye med og jeg ber på nytt om at dere rapporterer til regionskontoret – både gode og dårlige erfaringer med denne tjenesten, slik at vi som jobber med det faktisk vet hva som foregår.

Et hav av plass. Helt sikkert.

Volkswagen Caravelle har et hav av plass for hele familien og er blant de mest komfortable og sikre bilene på markedet. I Caravelle blir lange reiser med familien en drøm. Volkswagen Caravelle leveres som personbil fra 5 til 9 seter og er godt egnet for tilpassing til individuelle behov. Naturligvis kan Caravelle leveres med innovative løsninger som 4MOTION firehjulsdrift eller med DSG-automatgir. På toppmotoren 2,0 TDI 180 hk kan du også få kombinasjonen DSG og 4MOTION! Stikk innom din Volkswagenforhandler, så forteller vi deg mer!

Drivstofforbruk blandet kjøring: 0,69 – 0,88 l/mil. CO₂-utslipp 179 - 232 g/km. Pris fra 578.700,- veil. levert Oslo inkl. lev.omk. Frakt utenfor Oslo og årsavgift kommer i tillegg. Avbildet modell kan ha utstyr utover standard.

Likemannskonferanse

Tekst: Anne-Berit Kolås

Lørdag 08. september samlet 25 erfarne likemenn fra Sørvest seg til erfaringsutveksling og påfyll på Thon Bergen Airport hotell. Det var representanter både fra landsforeningslag og fra kommunale lag, og fra begge fylker. Vi hadde invitert både Pasient og Brukerombudet i Hordaland og Nav til å holde innlegg. Fra Pasient og Brukerombudet kom seniorkonsulent Anne Karin Rinde og fra Nav kom fagansvarlig fra Nav Fana Egil Arne Aas. Begge dyktige foredragsholdere, som ble satt mye på prøve med stor aktivitet i og mange spørsmål fra salen. Resten av tiden var satt av til litt intern informasjon og erfaringsutveksling. Det var stor aktivitet i gruppene og mye diskusjon om hvordan løse utfordringer i en likemannssamtale, enten den foregikk over telefon eller ved fysiske møter.

Jeg tror alle hadde nytte av dette og at deltakerne fikk påfyll både faglig og erfaringsmessig. Det er godt å kunne diskutere problemstillinger med andre som kanskje også har vært oppe i lignende situasjoner.

Vi så nok også at det kan være ulike måter å løse ulike problemstillinger ut i fra hvilken situasjon/diagnose vi driver likemannsarbeid i. Dette får vi bare til ved å samle oss på tvers av lag og jeg håper vi kan få til flere slike samlinger. Ideer til temaer og arbeidsmåter på nye samlinger manglet det ikke på.

Å være eller ikke være - en feil

Tekst; Arild Birkenes

Likestillingsombudet skriver i sin serie "Signert Sunniva" klokt og ofte om likestilling, diskriminering og saker som engasjerer henne. I innlegget "Å være en feil" datert 20 august publisert på Ombudets nettside drøfter hun årsakene til at det er så vanskelig å anerkjenne diskriminerings og likestillingsutfordringene for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Hun mer enn antyder at årsaken er i språkbruken som plasserer noen som en gruppe mennesker det er "noe feil med", derav tittelen på innlegget "Å være en feil";

"Når vi sier nedsatt funksjonsevne, sier vi at den er nedsatt i forhold til en normal – en norm satt av majoriteten. Kanskje trenger vi et nytt begrep? Så lenge vi definerer noen som feil, nedsatt og stakkarslig, vil vi ty til feil medisiner mot diskriminering."

En "normal" lesning av avsnittet heller mot at hun etterlyser et nytt begrep om "nedsatt funksjonsevne". En annen og ikke nødvendigvis motstridende lesning av avsnittet heller mot at hun kanskje etterlyser et annet begrep om

det "normale", eller mer presist; et annet begrep om det "normale mennesket".

Jeg velger å gripe fatt i den siste etterlysningen og spør og svarer halvfremt hva det "normale mennesket" består av og hvor forestillingen om det kommer fra;

Min påstand er at det "normale mennesket" eller retttere sagt, den rådende fantasiforestillingen om "det normale mennesket" er at naturen har født oss som frie konkurrerende nyttemaksimerende egoister. Naturen har i samme åndedrag dømt oss til å konkurrere mot andre like frie konkurrerende nyttemaksimerende egoister.

I denne rådende fantasiforestillingen om mennesket vil den med de beste forutsetninger overleve, slik den beste vinner eller bør vinne konkurranser. Opprinnelsen til denne fantasiforestillingen om mennesket er hentet fra økonomien, nærmere bestemt Adam Smith.

Men den er overført til flere og flere samfunnsområder de senere tiårene og blitt så vanlig eller "normal" at det er så godt som umulig å gjøre motstand.

I en konkurransesituasjon gjelder det selvsagt å være mest mulig effektiv,

mest mulig produktiv, eller overført til forskjellige samfunnsområder hvor konkurransetenkningen har bredt seg; det gjelder "å få mest mulig helse ut av hver krone", "mest mulig elektrisitet/kraft ut av hver krone", "mest og best mulig utdanning av hver krone", "mest mulig post ut av hver krone", osv osv.

Hvem ønsker det motsatte? Hvem ønsker ikke "mest mulig helse ut av hver krone", "mest mulig elektrisitet/kraft ut av hver krone", "mest og best mulig utdanning av hver krone", "mest mulig post ut av hver krone", osv osv? Svaret er selvsagt ingen.

Derav tausheten; det er så godt som umulig å gjøre motstand mot det "naturlige" og "normale" uten å bli anklaget for å være stakkarslig eller i beste fall uvitende om hvordan tingene henger sammen.

Gitt premisene, nemlig at mennesket fra naturens side er født som frie konkurrerende egoister vil enhver som ikke bidrar til "mer effektivitet", "høyere produktivitet", "mer helse for hver krone" osv. osv. være en utgift eller med ombudets ord, "en feil".

Bevegelighet. Komfort. Sikkerhet.

Nesten uansett hvor stor familie du har, er nye Mercedes-Benz Vito en flerbruksbil som gir deg masse plass og komfort på korte og lange turer. I god Mercedes-Benz tradisjon er det lagt stor vekt på sikkerhet og komfort i den rikholdige listen av

standard- og ekstrautstyr. Uansett ønske lager vi bilen akkurat slik du vil ha den, vi kaller det lukseriøs skreddersøm. Sett ditt personlige preg på bilen og nyt kjøreturen i din nye Vito. www.mercedes-benz.no

- Kvalitet og pålitelighet i hver detalj
- Nytt komfortunderstell
- Kjøre glede for hele familien
- Lavere støynivå
- Nye motorer, lavere forbruk
- Mulighet for 4MATIC, 4-hjulstrekk med automatgir
- 5-års garanti

Gj.snitt forbruk Vito Blue Efficiency 113/116 CDI: 0,69 - 0,74 l/mil. CO2 utslipp 182 - 195 g/km. Importør: Bertel O. Steen AS

Mercedes-Benz

Bertel O. Steen

Bertel O. Steen Rogaland AS, Vassbotnen 9, 4069 Stavanger, tlf. 51 70 70 70. www.bosrogaland.no
Bertel O. Steen Bergen AS, Ekraveien 27, 5261 Indre Arna, tlf. 55 39 31 00 - www.bergen.bos.no

tkS
HEIS

Apollo

Vi skaper tilgjengelighet

Løfteplattform med nytt og moderne design

TKS Apollo er bygget opp av Modulbaserte aluminiumsprofiler, som gir fleksible og plassbesparende løsninger. Dette betyr rask og effektiv montering. Apollo kan også leveres med glass på en eller flere sider. TKS Apollo er prisforhandlet i NAV.

Besøk vår hjemmeside www.tksheis.no
eller ta kontakt med oss TKS Heis AS tel: 4000 1059
E-post: post@tksheis.no

Heisen er typegodkjent

To reiseskildringer

Med MS «Trollfjord» fra Bergen til Harstad

Tekst Alf-Are Skog

Onsdag 11. juli 2012 møter jeg og to andre opp på Hurtigruteterminalen i Bergen. Vi gjør oss klar til tur fra Bergen til Harstad, en tur på 3 ½ døgn med MS «Trollfjord». Billettene var bestilt i januar. Skipet er bygget i 2002 og er flåtens tredje nyeste skip. Det har plass til over 800 passasjerer + 45 biler.

Innsjekking går problemfritt. Bilen må en av oss kjøre for oppstilling for ombordkjøring. Etter at bagasjen er klarert finner vi den senere trykt plassert på lugaren. Før vi slipper om bord er det lynraskt sikkerhetskurs med nyttig informasjon og video. Ingen kommer om bord før hendene er vasket med sterilisert væske. Hygiene er sentralt. Det har jo vært noen episoder hvor kunder og besetning har vært slått ut av virus.

Ombordstigningen i Bergen er uproblematisk. Hurtigrutebygget på Nøstet er av nyere dato og en går om bord – innendørs – i sluse og beskuer vær og vind.

Klokken 2000 forlater vi kaien i lett duskregn. Om bord blir vi møtt av et hotell i særklasse. MS «Trollfjord» er et vinterskip når det gjelder fargevalg. Her går det i

kjellige blå farger og på veggene henger det blant annet bilder av vinterlandskap og iskunst. Skipet har utendørs boblebad som holder 37 grader året rundt.

Fremkommeligheten for en som bruker elektrisk rullestol er god. Det er heiser til alle dekk og det er mulig å komme ut på dekk. Noen utganger har elektriske døråpner. Fellesareal, som restaurant, kafeteria, bibliotek, utsiktsplassene på dekk 8 og 9 med mer fungerte ok. Jeg tror at med manuell rullestol vil det være noe slitsomt. Gangene og annet fellesareal er i stor grad teppelagt. Videre er den hydrauliske landgangen tilgjengelig med rullestol.

Vi har bestilt handikaplugar. De er på dekk 6. Her er det 4 lugarer. På reisen så jeg flere som brukte rullestol så jeg antar at lugarene var belagt. Nøkkeltet fungerte som elektrisk døråpner. Ned med kort og vips så gikk dør opp og stod åpen noe tid før den lukket. Vi var tre voksne med diverse reise bagger, bi-papp, elektriske rullestol og mo-lift på slep, men det gikk overraskende greit. Lugaren har tre køyer – en over og en underkøye og en elektrisk hev- og senkbar. Det er det første og så langt eneste hotell rom jeg har vært på

som har slik seng. Scandic kjeden påstår de har hev og senk. Deres løsning er udugelig. Det er bare mulig å justere rygg og ben. Høyden på senga er den samme. I Trondheim bodde jeg på Scandic Solsiden. Der hadde de slik seng. Personløfteren kom ikke under senga og den bygger maks 10 cm. Nei, deres ordning var bønn i bøtta. Det er ikke uproblematisk å bruke personløfter på toalett på hurtigruta. Det er nivåforskjell til toalett og en må "løfte - lirke" løfteren for å komme over terskelen. Vinkelen til toalettdøren er knapp, L-618 og inne på toalettet er det noe trangt. Det går, men nedfelte vannhindrende renner i gulv gjør ikke fremkommeligheten god. Vask og speil i grei høyde. Det var tilkallingsknapp for assistanse i lugaren.

Turen gikk fint, men tåke, regn og noe vind gjorde ikke seilasen – denne gang – til verdens vakreste. Vi deltok ikke på utflukter. De er ikke ment for reisende som bruker el.stol. Om du vil være med må du dekke kostnadene til maxi-taxi og lignende selv.

Søndag 15. juli kl 0745 noe forsinket rullet vi av MS «Trollfjord» i bil og ankom Harstad i pøsende regn. En takk til mine to medpassasjerer for turen.

MS Finnmarken fra Tromsø til Bergen

Tekst Egil Hope

Turen gikk med MS Finnmarken fra Tromsø til Bergen siste uken av mai 2012. Båten er en opplevelse å reise med, godt tilrettelagt for rullestolbruker. Rampen for å komme ombord og iland fungere både som vanlig landgang med trinn, men en smart løsning gjør at den lett omdannes til kjørerampe. (se bilde) Ombord er det tre heiser, god plass i fellesområder, restaurant, kafe og i salongene. På dekk 7 er det dørautomatikk for å komme ut på bakre dekk med bord, stoler, ett lite svømmebaseng og mye frisk sjøluft. På dekk 5 er det også mulig å komme ut, samt kjøre rundt hele båten.

Handikaplugarene ligger på dekk 3 nærmest resepsjonen, heis og utgang. Til HC-lugaren er det dørautomatikk, sengen på denne båten har hev/senk funksjon med manuell betjening, toalettet praktisk innredet med plass til personløfter. (litt trangt, men det går).

Har en full pensjon under reisen får en tildelt

fast bord i restauranten ved lunsj og middag. God mat med hyggelig betjening.

Landskapet skifter fra dag til dag, samme gjør været, vil anbefale kikkert og fotoapparat som viktig reisefølge for å fange inntrykkene langs kysten. Naturen, luften, det skiftene lyset, fjord og fjell, vanskelig å beskrive, bruk fotoapparatet flittig.

Utfluktene til Hurtigruten er ikke tilrettelagt for gjester med elektrisk rullestol. Men på noen utflukter er det mulig å bruke manuell rullestol. Ett par unntak er det. I Tromsø med Ishavskatedralen og Trondheim med Niarosdomen er det mulig å bestille maxitaxi for å være med på utflukt også med el.rullestol. I Storkmarnes kan en gå i land og besøke Hurtigrutemuseet som ligger like ved kaien. I Svolvær er det kort vei til besøk i Magic Ice. Magic Ice er Norges første is-bar med utstilling og galleri, alt i krystallklar is. Her får man oppleve iskunst og kystkultur. Skulpturer og installasjoner av is, dramatisk lyssatt med lyd, musikk og bilder til. Livet i Lofoten danner rammen rundt opplevelsen.

På tur i land i Svolvær.

På nettsiden www.hurtigruten.no/ finnes det meste av informasjon om turen, el. send mail til hovedkontoret, event. direkte ombord på skipet med dine spørsmål. God Tur.

Karmøy kommune

Tlf. 52 85 75 00
www.karmoy.kommune.no

Deres leverandør av moderne kjøkken, bad og garderober

Midbøe

Lagårdsveien 65, 4010 Stavanger
Telefon. 51 53 74 00 Telefaks. 51 53 74 41
E-post: info@midboe.HTH.no www.midboe.no

...du får det litt bedre hos

ORTOPEDITEKNIKK AS

Vi produserer og tilpasser alt av
ORTOPEDISKE HJELPEMIDLER
i samarbeid med sykehus og helseinstitusjoner i Rogaland.

Stavanger tlf. 51 88 56 60
Sandnes tlf. 51 66 44 83

e-post: stavanger@ortopediteknikk.no

Stavanger: Breidablikkvn. 3 B, Sandnes: Asheimvn. 2,
4017 Stavanger 4318 Sandnes

Seland Optikk

SANDNES • KLEPP • SOLA

Tlf. 51 69 58 90
Solakrossvegen 26, 4050 Sola

Nortura

A D V O K A T E N E

*Tengs-Pedersen, Ueland,
Sæther & Birkeland*

MNA

Vågsgt. 42, 4306 Sandnes
Tlf. 51 66 50 20 Fax. 51 66 76 12

Dolphin

Plattformv. 5, Pb. 63, 4098 Tananger
Tlf. 51 69 43 00 • www.dolphin.as

Alle som viser gyldig ledsagerbevis eller annen
bekreftelse på at de kommer fra institusjon
betaler for 1 billett og får 1 billett.
Gjelder for alle forestillinger
i Sandnes og Stavanger*

For mer informasjon
ring 51 51 07 00
www.sfkino.no

*Gjelder ikke luksussalen

Oppfølgingsaker

Sørvesten lovte i siste nummer å følge opp saken. Her kommer en ny episode.

Tekst. Redaksjonen

Det jobbes alt for tregt med utbedringer som er påpekt mht universell utforming i Mathallen.

Løfteplattformen for rullestolbrukere til utsiktsplatå er stengt. Foran er det plassert et stort bilde av en torsk

Skranken i Turistinformasjonen skal bygges om, men det tar tid. Sørvest forstår hvorfor når ledelsen i Bergen Reiselivslag avdekker slik holdning til universell utforming;

“Vi har i 12 år vært til stede i Frescohallen med en “høy skranke”. I tillegg til service-funksjoner i selve skranken har vi hatt en medarbeider som har hatt en åpen plass i selve gulvarealet foran

skranken. Denne personen har betjent de gjester som har hatt bevegelsehemning. Denne funksjonen har vi også i Torghallen på Fisketorget i 2 etasje, en løsning som fungerer praktisk og godt for begge parter.”

Mangel på teleslynge og krykkeholder i Turistinformasjonen.

Trappen i bygget mangler merking.

27.- og 28.sept 2012 skal Direktoratet for byggkvalitet, Miljøverndepartementet, Husbanken, Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune og Stord kommune holde konferanse om universell utforming i bygg, bustader og uteområde. Ett av punktene på programmet er Presentasjon og befaring: Fisketorget med Mathallen - Med tanke på konferansens program – og med mangelfull universell utforming i Mathallen kan det bli nyttig befaring.

Sørvesten kommer tilbake med ny episode i nr 04/12

Nytt, men unyttig

– framhaldssoga del II

Tekst: Nils Magne Kloster

Under denne overskrifta vart det i Sørvesten nr 01-12 skrivt om nytt HC toalett på Utåker ferjekai i Kvinnherad.

Det var to grunnar til å bruka spalteplass på dette. Det eine var glede av å presentera eit nytt HC toalett og ventorom som skulle ha UU (Universell utforming). Det andre var at det slett ikkje fungerte slik i praksis. HC toalettet mangla vesentlege ting som god tilkomst, manglande elektrisk dørøpning, regulerbare støttehandtak på toalettet, tilgjengeleg papirrull, osv. Underteikna fekk vegvesenet sine folk på plass og synte dei manglane. Noko overraska måtte dei innsjå at her hadde ikkje den som var gitt oppdraget gjort jobben sin. Vegvesenet sine representantar lova bot og betring og skulle få orden på dette til ferien eller så raskt som mogleg. – Det vart det siste, “så raskt som mogleg” i vegvesenet sin terminologi, og som enno ikkje er definert. Situasjonen i slutten av august er uendra. Etter tre purringar, der den hyggjelege representanten for “vesenet” beklagar at dei enno ikkje har folk til å setja på saka. Men når Jondalstunnellen er opna 7. september er tida inne for Utåker. Då får me som er avhengig av litt “flatere mark” for å kvitta oss med avfallstoffa, knipa att og setja kursen mot alternativt do – kor nå det måtte vere.

K A R M Ø Y

Vassbakk & Stol AS

Fotv. 16, 4250 Kopervik
Tlf. 52 85 17 66

**Rolf Davidsen
Helseagenturer AS**

Postboks 238, 4291 Kopervik
Tlf. 52 84 45 00 Fax. 52 84 45 09
E-post: rdhelse@online.no

S A N D N E S

Njærheim Rør

- din rørlegger i

Rogaland til tjeneste

Tlf. 922 00 477 • www.njaerheim-ror.no

S O L A

Kakekompaniet
Sunt, Søtt og Stiligt

S T A V A N G E R

**T. AASEN
SOLSKJERMING**

Et soleklart valg!

Persienne • lamellgardiner • rullegardiner
liftgardiner • panelgardiner • plisségardiner
Tlf. 51 85 99 00 • www.t-aasen.no

S T A V A N G E R

kvaleberg industri
Flinteg. 2A, 4016 Stavanger
Tlf. 95 40 03 00 · Fax. 51 95 04 99

Nytt tak?

**Kontakt Byggmester B.O.B
for gratis prisoverslag
tlf. 975 12 513**

**INTERIØR
FAGHUSET
T. Lund**

Bjødnabeen 16, Forus

Tlf. 51 95 12 30 • www.tlund.no

Trygg Trafikk Rogaland

Bli sett - bruk refleks

Husk Refleksdagen

18. oktober 2012

TRYGG TRAFIKK

www.tryggtrafikk.no

Vi takker alle
våre annonsører
for den
flotte støtten!

T I M E

JÆREN TRETEKNIKK
Smørpigen, Kvernalund
Tlf. 51 77 80 30

STORSTOVA

Tlf. 51 48 14 10

www.storstova.no

K L E P P

Klepp Sparebank

4352 Kleppe, Tlf. 51 78 96 00

S O L A

Gulv og Tak AS

Solbergv. 5, 4050 Sola, Tlf. 51 64 64 94

Sola Taxi

4097 Sola, Tlf. 51 65 04 44

S T A V A N G E R

Cowi AS

Haugåsstubben 3, 4016 Stavanger, Tlf. 51 82 59 00

T I M E

Jærtun Lutherske Friskule

Kong Haakonsv. 8, 4340 Bryne, Tlf. 51 48 47 44

ROGALAND /

Vi gir mennesker
muligheter.

www.nav.no

**AIRPORT HOTEL
STAVANGER**

TLF: 51 94 20 00

Bedriftsveien 6, 4353 Klepp stasjon - tlf. 51 78 99 00 - www.blockberge.no

Vi takker alle våre
annonsører for den
flotte støtten!

NHF Bergen

- medlemstur til Rosendal 10. august 2012

Tekst/foto; Egil Hope

Turen startet fra Nordåsgrenda 4 (Nordåstunet) kl 11.00 med Rosendal Fjordhotell som mål. Vi ble hentet presis av www.freedomexpress.no/ og etter ombordstigning, samt sikring av rullestolene startet turen med Christer bak rattet. Bussen er 100% tilrettelagt for rullestolbruker med all komfort en kan tenke seg i en buss. Underveis til Rosendal serverte Hilde oss kaffe og småkaker. Turen gikk til

Os, videre ferge Hatvik-Venjanaset, til Eikelandsosen - Hålandsdalen og ny ferge Gjermundshamn-Årsnes. Vel fremme ved Rosendal Fjordhotell fikk vi servert herlig middag. Etter pausen kjørte vi noen hundre meter til Baroniet. Selve hovedbygningen er ikke tilrettelagt, men vi tok turen rundt i hagen med blomster, urter og kafe som selger produkter fra kjøkken- og urtehagen. www.baroniet.no/
Turen hjemover gikk via ferge fra

Årsnes-Gjermundshamn videre til Oma - Tørvikbygd - Norheimsund og over Kvamskogen med ett kort stopp ved hytten vår. På hjemveien ble vi overrasket med noe av det mest norske, nemlig matpakke. Det gikk mot kveld, så den smakt fortreffelig. For mange gikk turen gjennom kjent landskap med god minner og historier. Etter en flott tur returnerte vi til Nordåstunet kl 20.30. Takk for turen.

Funksjonsassistanse - noe for deg?

Ordningen med funksjonsassistanse ble styrket med nye midler i 2012, men det viser seg å være manko på nye brukere. NAV har kontaktet organisasjonene for å få hjelp til å markedsføre ordningen, slik at flere kan få nytte av den.

I en e-post sendt fra NAV til NHF 4. september står det:
"Funksjonsassistanse i arbeid - noe for deg?"

I Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne er ordningen med funksjons-assistanse styrket med ca 10 millioner kroner i 2012.

Yrkesaktive med varige omfattende fysiske funksjonsnedsettelse kan få tilbud om funksjonsassistanse. Arbeidstaker utfører selv arbeidsoppgavene, og funksjonsassistenten avlastet med praktiske oppgaver. Eksempler på assistansebehov kan være hjelp til forflytning, løfte og hente tunge ting, hjelp med av- og påkledning eller praktisk hjelp på arbeidsreiser. En arbeidstaker som har praktiske problemer i arbeidssituasjonen, må først undersøke mulighetene for tilrettelegging på arbeidsplassen sammen med arbeidsgiver.

Eksempler på tilrettelegging kan være endring av arbeidsoppgaver, organisatoriske endringer, hjelpemidler, ombygging av utstyr/lokale med mer.

Hvis du tror funksjonsassistanse kan være noe for deg – ta kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral i eget fylke for videre bistand. Funksjonsassistenten kan være en kollega som frikjøpes eller en person som ansettes for denne oppgaven for et avtalt antall timer pr uke eller måned. Funksjonsassistentens lønn, arbeidsgiveravgift og sosiale utgifter blir refundert etterskuddsvis av NAV fire ganger per år.

Fra 1.1.2012 er ordningen hjemlet i Forskrift om forsøk med funksjonsassistanse i arbeidslivet."

ET VIKTIG SKRITT FOR REVMATISMEPASIENTER

Et nybygg i helsekvartalet i Haugesund skal bedre behandlingen av pasienter med leddlidelser.

TEKST: ROLF ØSTBØ

Arbeidet som startet opp i fjor høst vil strekke seg over en periode på nærmere fire år og vil resultere i at dagens sykehus vil få et tilbygg på hele 8000 kvadratmeter, med en stipulert kostnadsramme på omtrent 430 millioner kroner. Dermed utvikles Haugesund til å bli hovedsete og midtpunkt for rehabilitering og revmatologisk behandling.

Det er Stavanger Aftenblad som melder dette. Det er imidlertid ingen tvil om at byggeperioden vil medføre en del ulemper for trafikflyten i området. Men som kjent er det umulig å lage omelett uten å knuse noen egg, som noen ynder å si.

Haugesund Sanitetsforenings Revmatismesykehus er et spesialsykehus for mennesker med revmatiske sykdommer og ulike typer hudsykdommer. Dagens sykehus som er drøye 50 år, har flere ganger vært foreslått nedlagt av saneringskåte politikere som ikke har sett behovet for et slikt enestående tilbud. Derfor er det ekstra gledelig at resultatet av utbyggingen som skjer nå er 100 nye sengeplasser for rehabilitering, to nye sykehusfløyer, oppussing av eksisterende sykehus og til sammen 50 nye årsverk.

Det er Haugesund Sanitetsforening som eier og driver sykehuset. Innsamlingsaksjonen Folkets Gave skal bistå med midler til utstyr, forskning og kompetansebygging.

Stor pågang

Det er bare noen måneder siden sykehuset kunne presentere et behandlingsopplegg til pasienter med behov for opptrening etter sykdom og skader. Det er et stort behov for slike tjenester og sykehuset opplever stor pågang av personer som vil benytte seg av dette.

Ifølge administrerende direktør Jan Birger Medhaug, vil det nye helsekvartalet etter at arbeidet er ferdig, kunne presentere sykehusdrift som i dag, i tillegg til nytt rehabiliteringssenter med inntil 100 behandlingssenger og nytt sykehjem. Han legger til at sykehuset om få år kan tilby langt bedre behandling til pasienter med revmatologiske lidelser. Sykehuset dekker i dag Rogaland og deler av Hordaland innenfor for dette spesialområdet.

Politisk sett kunne ikke timingen av denne utbyggingen passet bedre, for det er ikke tvil om at Samhandlingsreformen har vært en sentral brikke i utbyggingssplanene. Sanitetsforeningen har innledet

et samarbeid med Haugesund kommune og fra 2015 vil det bli etablert et nytt tilbud for pasienter som er utskrivningsklare fra Fylkessykehuset som ligger i samme kvartal.

Flere faggrupper

Hovedmålet er imidlertid å kunne tilby effektive og framtidsrettede spesialisthelsetjenester for pasienter med revmatologiske sykdommer, samt for pasienter med hudlidelser. Sykehusets terapienhet står for en viktig del av det tverrfaglige tilbudet som innlagte pasienter har nytte av.

Enheten har nemlig et stort spekter av kompetanse. Blant annet spesialleger, fysioterapeuter, sykepleiere, ergoterapeuter, aktivitører, bibliotekar, prest og sosionom. I tillegg kommer de som arbeider i varme-terapiavdelingen med behandlingssenseng som holder 35 grader.

For mange av pasientene gjelder det å mestre dagliglivets gjøremål, som kan være av- og påkledning og det å komme seg ned og opp fra en stol.

Det er da det gjelder å plage din kropp, så ikke kroppen plager deg, som en av pasientene sier.

Et bilde sier mer enn 1000 ord

Redaksjonen utfordrer leserne av Sørvesten til å sende inn bilder. Motiv er fritt. Vi har fått tilbakemelding om at det er flere av bladets lesere som driver denne aktivitet. Nå er ballen kastet med håp om at du tar den.

Nummerets første vinner er Egil Hope fra Bergen. Bildet tatt i sommer 2012 en dag langs Vågen i Bergen.

På bilde ser vi M/S GRANVIN. Iht <http://fjordabaaten.ning.com/page/ms-granvin> står det at "M/S Granvin gjekk i rutefart for Hardanger Sunnhordlandske Dampskipsselskap frå 1931 og fram til 1987. Ruteområdet var i hovudsak indre Hardanger, men båten vart og nytta i andre rutedistrikt. I 1988 vart båten overteken av Veteranskiplaget Fjordabåten."

Minneord

Søren Willum Wiig døde i Bergen 23. august etter kort tids sykeleie. Han var på det tidspunktet blant annet engasjert som hovedtaler på SAFO Vest sine samlinger for brukerrepresentanter i de kommunale rådene i Hordaland. Våren 2012 holdt han foredrag i Knarvik og Eidfjord. Her lot han tilhørerne ta del i erfaringene han gjennom årene har gjort seg som politiker, jurist og funksjonshemmet. Med autoritet, eleganse og humor lot han oss forstå at politikken vel så mye styres av menneskelige dyder og synder som av politiske idealer. Den som skal vinne fram overfor travle beslutningstakere, må kjenne tid og sted. «Det har liten hensikt å snakke sak med noen som tenker på middag, fotballkamp eller neste stevnemøte», som han sa. Inkompetanse bør møtes med forståelse: «Gjør andre gode», oppfordret Søren, «så vil de streve med å bli det». Og om deg selv: «Vis at du er til å stole på, da sparer du

tid og krefter». Troverdighet og karakter er mer effektivt enn all verdens effektiviserende tiltak. Viktigheten av å understreke et poeng på den rette måten, illustrerte han blant annet med å fortelle følgende: «Ett av mine viktigste interessepolitiske bidrag skjedde på et landsmøte i Høyre, der jeg deltok med min rullestol, simpelthen fordi rullestolen gjorde utilgjengeligheten synlig». Søren avsluttet med å sitere undersøkelser som viste at «Ingen som hører på innlegg kan holde seg våkne mer enn 20 minutter av gangen», noe som betød at vi som hørte på hans tre kvarter lange foredrag alle hadde sovnet minst én gang i løpet av foredraget. «Dermed har dere alle sammen gått glipp av det viktigste jeg sa – men alle sover ikke samtidig». På underfundig vis fikk han dermed også sagt at det viktigste han hadde sagt var det hele – noe vi som hørte på, kan skrive under på. Vi kommer til å savne Søren's engasjement, vennlighet

og kloke ord i tiden som kommer. Vi er takknemlige for det han gav oss. Våre tanker går til Søren's far, søsken og nærmeste venner. De skal vite at Søren er en person vi ikke vil glemme, men ta med oss i vårt videre arbeid.

Arild Birkenes

Minneord

Ingerid Wallestad Nordhaug

Ingerid Wallestad Nordhaug er død. Hun ble 32 år.

Hun hadde i en lengre periode hatt sykdommen bipolar 2 en tilstand som avstedkom kraftige depresjoner med tung medisinerings.

Ingerid Wallestad Nordhaug tiltrådte stillingen som regionkontorleder i Norges Handikapforbund Sørvest etter at tidligere regionleder sluttet. Hun var en kreativ og energisk leder og vi hadde et godt kollegialt samhold.

Ingerid Wallestad Nordhaug fratrådte som regionkontorleder – høsten 2008

Vi lyser fred over hennes minne.

Alf Are Skog

Oppgave Vanskelig

		7			6	8		2
	2						3	4
			7				1	
3				1		4		
			4	9	8			
		4		7				5
4					7			
	3	1					8	
7	9		5			1		

Løsning oppgave 02

5	3	7	9	6	2	4	1	8
2	4	6	8	3	1	9	5	7
9	8	1	4	7	5	2	3	6
3	7	2	1	8	4	6	9	5
4	6	9	3	5	7	1	8	2
1	5	8	2	9	6	7	4	3
8	2	4	6	1	3	5	7	9
6	9	5	7	4	8	3	2	1
7	1	3	5	2	9	8	6	4

Hvis tårer var gull

I forbindelse med at flere titusener mennesker landet over sang Lillebjørn Nilsens klassiker Barn av regnbuen med melodi av Pete Seeger, mener Stavanger Aftenblad at vi da sannelig ikke er barn av regnbuen. Vi er den gjengen som dro dit regnbuen sluttet og fant en gryte med gull. Vår sang er ikke Pete Seegers, men Mark Knopflers Money For Nothing.

Vår lille nevø Ronny lurar på om Lillebjørn er den kjempesøte babybjørnen i eventyret om Gullhår og de tre bjørnene?

Om avstander

Høyres Jan Tore Sanner sier i en kommentar at det ikke er større avstand mellom Høyre og Frp enn det er mellom Ap og SP.

Sørvesten er helt enig og mener for øvrig at det er lenger til London enn med fly.

Almisser

Republikanernes presidentkandidat, Mitt Romney, hevder at han ikke vil gi en dollar for å redde Europa.

Vi kan leve med det, Romney, men har du noen Euro å avse, er det fint!

Drevne damer

Tidligere SV-dronning, Kristin Halvorsen, sier i en kommentar at SV er blitt et drevent regjeringsparti. Sånt sier drevne damer!

Hjernen er alene

Stavanger Aftenblads journalist, Morten Strøksnes, skriver at Israels statsminister Benjamin Netanyahu, har fått Iran på hjernen. Nylig sa han i Knesset, at «Gaza er Iran». Han mener også at Sør-Libanon er Iran. Syria er selvsagt også Iran!

Det neste blir vel at Myanmar blir Burma, eller at Thailand blir Siam? Jeg tror folk er blitt spennet gærne....

Krise på krise

Oddny Miljeteig fra Bergen SV, mener det er ingen krise om noen som er for syke og har store problemer blir gitt en trygg inntekt. Krise er det når dette ikke skjer. Sørvesten deler fullt ut Miljeteigs krisepsykiatri!

Kosebamsen

Bjørn Eidsvåg sier at han har vært koselig, trygg, kjekk og trøstende i mange år.

Vår lille nevø Ronny lurar på hvem Bjørn Eidsvåg er?

Helt enig!

Transcendensen i immanensen sier Håkon Gundersen i Morgenbladet, når han skal beskrive konflikten mellom vitalisme og humanisme.

Selv om Sørvesten ikke har knekket koden ennå, antar vi at det er så sant som det er sagt.

Muligheter for alle?

«Muligheter for alle», lyder Høyres hovedparole. Det høres unektelig flott ut, men ingen regel uten unntak og tiggerne er altså unntaket som bekrefter Høyres slagord.

Intet er nytt under solen

I en aldri så liten kommentar sier Åse Kleveland at hun vet om en gammel mann, en som har levd lenge. Han er så snill når han spør meg om hva som har hendt meg og om solen har brent meg.

Sørvesten orienterer i denne forbindelse om at ordet Meg i denne sammenheng refererer til nevnte fr. Kleveland. Det er så flott at!

Tett i pappen?

Dagens Næringsliv mener det finnes politikere som når de våkner om morgenen, alltid starter dagen med å spørre seg selv: «Hva kan jeg forby i dag?» I den forbindelse viser avisen til Senterpartiets helsepolitiske talskvinne Kjersti Toppe.

Hvis det er noe hun oppfatter som et problem, griper hun straks etter et forbud. Nå vil hun forby pappvin! Vår lille nevø Ronny lurar på om det er noen som kan toppe det?

Moore's lov

Hørt om Moore's lov? Den sier at datakraft dobles, mens utgiftene ved den halveres på 24 måneder.

Personlig assistent?

Audun Lysbakken sier at SV skal få flere ben å stå på. I den forbindelse tror Sørvesten at det som virkelig kunnet hjelpe partiet nå, er noen Brukerstyrte Personlige Assistenten.

Om nyrer og penger og sånt

Høyres generalsekretær, Lars Arne Ryssdal, sier at partiet ikke gransker hjerter og nyrer til sine givere. – Bare deres lommebøker, heter det i et oppstøt fra Dagens Næringsliv.

I vinduskroken

Tekst: Alf Are Skog

Hei på deg, Jeg ser du sitter og følger med?

I dag da jeg trakk fra gardinene gikk det med ett opp for meg at de Olympiske Leker er over. Hva skal jeg finne på nå – hva må jeg se i den svarte boksen?

Tenk på all den flotte idretten som vi mistet da prestasjonene til disse atletene nå er gått inn i historien. Det gikk så alt for fort. Tenke seg kun å gi menneskeheten 16 av 365 dager til å bli inspirert av slike fantomer. Så kom jo de Para Olympiske lekene. Og vi har tatt medaljer i både det ene og det andre. Men for meg blir det nå ikke det samme. Det går lissom ikke fort nok. De er få selv om 4000 deltagere er nesten 5 ganger fler enn det er innbyggere i fra den kommunen jeg er født. Dessuten så vet jeg aldri når det konkurreres. Jeg er alt for moderne til at jeg kan vente på å la meg oppdatere først kl 2125 på NRK samme kveld. Nei, jeg må ha svaret med en gang. På med knappen og mobilen har gitt deg det - at once! Hvor lenge kan et menneske klare seg uten mobilen mon tro? Det får henge. Høsten er her. Den kommer nå om jeg vil eller ikke – så den får også henge.

Nei, da er jeg mer opptatt av hvor snille og medgjørlege vi er.

Vi finner oss i det meste – jeg vil si alt. I dette bladet og for ikke å glemme denne organisasjonen er vi en grei gjeng å ha med å gjøre. Vi er flinke til å lytte. Og siden vi er flinke til å lytte så tror vi på det vi hører. Etter hvert tror vi på det vi ser og tar det for god fisk. Og da er vi i mål. Da har vi gjennomført en prosess, konkluderer og evaluerer. Ferdig med det. Og slik går nå dagene, kan man si.

Om knappe 11 måneder har vi hatt valg av nye representanter til Stortinget. Det er aldri for sent sies det og i dette tilfelle er det på tid å blåse støv av tidligere partipolitiske lovnader å kontrollere hva som ikke er holdt. Da ser vi hvor snille og fraværende vi som interesseorganisasjon har vært. Hva vet jeg, men muligens denne "avsløringen" vil vekke noe av det dyriske i oss? Fått oss frem fra mørke for å fylle litt av tomrommet. Det er vi som må ta regien å fylle rollene. Det er en haug av oss som har interesse av at det skjer mer. Hvor er du i saken om brukerstyrt personlig assistanse, om byggeforskrifter, tilgjengelig tannlegekontor, frisør, transporttjenesten – for å ha nevnt noen. Hørte jeg du sa at transporttjenesten er for komplisert med få kuponger osv? Hvem andre i samfunnet godtar at antall kuponger skal bestemme når en kan forflytte seg. Hvem andre godtar og ikke får være med i arbeidslivet? Hvem andre godtar og ikke får stå opp når en vil, gå på do når en må osv? Hvem andre enn oss?

Jeg drar gardinene til og blir med Antonio Vivaldis og de fire årstider og tenker at om et år da skal du se. Vi snakkes!

Universell utforming av bord/benk

En leser av Sørvesten har sendt dette til redaksjonen;

Hei:

Vil med denne henvendelse tipse om handikap/- rullestolvennlig bord og benk til utendørs montering.

Vedlagt bilde er tatt i småbåthamna på Leirvik og viser tilkomst for rullestolbruker ved denne praktiske løsning. Rullestolbrukere møter som regel bord med benker på begge sider (eller rundt hele bordet) umulig å komme til. Vil oppfordre om at denne løsningen som her vist vil bli brukt på Torget, oppgradering av byrom, friluftsområder o.s.v.

Tekst til bilde

"Fra venstre Atle Møen med døtrene Johanna Fredrikke og Oda Kristense Nordstrand Møen i småbåthamna på Leirvik"

Takk fra redaksjonen

Gjett - rett

Svarene finner du nederst på siden.

Spørsmål

- 1 Hvilken by ligger ved Søndeledsfjorden?
- 2 I hvilket land er Friesland en av tolv provinser?
- 3 Hvilket av landene i Europa som ikke har kyst, strekker seg lengst mot sør?
- 4 Hva heter Nord-Norges største innsjø?
- 5 I hvilken by ligger tempelet Parthenon?
- 6 Hvilke tre land møtes i det sørligste av punktene der tre land møtes?
- 7 Plasser byene Wagga Wagga og Walla Walla i Australia og USA
- 8 Hvilket er det minste landet som grenser til Russland?
- 9 Hva heter øystaten som ligger i Persiabukten?
- 10 Hvilket er det eneste landet i Asia som ligger ved Ekvator?
- 11 Hvilke fem land har et navn som begynner med «Mal»?
- 12 Hva heter Svalbards mest folkerike tettsted?
- 13 Hvilken by var hovedstad i Finland fram til Helsingfors overtok i 1812?
- 14 På hvilken øy ligger byene Surabaya og Surakarta?
- 15 Hvilket land ligger øst for Ghana og vest for Benin?
- 16 Hvor ligger Nordagutu?
- 17 Hva slags festival er Raptusfestivalen?
- 18 Hva er kokepunktet for vann målt i Fahrenheit?
- 19 Hva er frysepunktet for vann målt i Fahrenheit?
- 20 Når ble Vestbanen i Oslo stengt for togtrafikk?
- 21 Hvem stiftet den frivillige organisasjonen Rotary i 1905?
- 22 I hvilket årstall ble tirkone-myntene gjeninnført som mynt i Norge?
- 23 Hva er etternavnet til Tommy og Annika i Pippi Langstrømpe?
- 24 Hvor ble de olympiske sommerlekene arrangert i 1928?
- 25 Hva regnes som en hests tre hovedganger?

1. Risør 2. Nederland 3. Makedonia 4. Røssvatnet 5. Athen 6. Rugby, Argentina og Brasil 7. Wagga Wagga ligger i Australia og Walla Walla i USA 8. Estland 9. Bahrain 10. Indonesia 11. Malawi, Malaysia, Malia, Mali og Maldivene 12. Longyearbyen 13. Abo (Togo) 14. Java 15. Togo 16. Sauberad kommune i Telemark 17. En tegneseriefestival som arrangeres i Bergen 18. 212 grader fahrenheit 19. 32 grader fahrenheit 20. 1989 21. Paul Percy Harris 22. 1983 23. Sjøtergen 24. Amsterdam 25. Skritt, trav og galopp

NHF Sørvest		1	2	3	4	5
6	7					
8						
		9				
11		10		12		
13	14		15		16	17
18				19		
19						
20			22			

Kryssord

Vannrett: 1) Første klasses 6) Bibelsk landskap
8) Kvinnenavn
9) Clark skuespiller 12) Like 13) Besvergelses
16) Konsonanter
18) Navn på amerikanske romfartøyer 20)
Tilbereder 21) Sist i 6 vannrett 22) Sted i Vest-
Oppland.

Loddrett: 1) Etterligne 2) Kvinnenavn 3) Fængsel
4) ...D, Preposisjon
5) Elv i Sveits 6) Kjenningbokstaver 7) Motsatt
av 21 Vannrett
10) By i Sveits 11) Dyr 14) Opplysninger 15)
Land 17) Vanlig forkorting 19) Svar.

Frist for innlevering av kryssord er 1. november
2012. Svar sendes innen den tid til NHF
Sørvest, Østre Nestunvei 20, 5221 Nesttun

Oppgave Lett

		7			2	4		
	4						5	
9	8		4		5		3	6
3		2			4	6		
				5				
		8	2			7		3
8	2		6		3		7	9
	9						2	
		3	5			8		

Løsning oppgave nr 01

1	4	7	9	3	6	8	5	2
9	2	6	8	5	1	7	3	4
5	8	3	7	2	4	6	1	9
3	7	9	6	1	5	4	2	8
2	6	5	4	9	8	3	7	1
8	1	4	3	7	2	9	6	5
4	5	8	1	6	7	2	9	3
6	3	1	2	4	9	5	8	7
7	9	2	5	8	3	1	4	6

ALF

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

HBF

Handikappedes Barns Foreldreforening

LARS

Landsforeningen for Ryggmargskadde

LFN

Landsforeningen for Nakkeskadde

LFPS

Landsforeningen for Polioskadde

LFS

Landsforeningen for Slagrammede

LKB

Landsforeningen for Kvinner med
Bekkenløsningsplager

AMC

Landsforeningen for Arthrogryposis Multiplex Congenita

NASPA

Norsk forening for Arvelig- Spastisk Paraparese/- Ataksi

Foffeilforeningen

Norges Handikapforbund Sørvest - alfabetisk lokallagsliste

ALF HORDALAND

Fred Gunnar Eide
Hylkjebakken 12
5109 Hylkje
993 58 886
fgu-eid@online.no

ALF ROGALAND

Bjarne Kapstad
Krosshaugveien 3
4085 Hundvåg
906 96 025
bkapstad@online.no

HBF HORDALAND

Øyvind Mathisen
Skranelia 15
5251 Søreidgrend
915 92 464
oeymat@online.no

HBF ROGALAND

Mette Mæland Aske
Dykjelveien 11
4032 Stavanger
954 92 002
Mette.aske@lyse.net

HORDALAND POLIOLAG

Elisabeth Hodneland
Hodneland 149
5957 Myking
950 20 840
elisabethhodneland@hotmail.com

ROGALAND POLIOLAG

Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
909 17 522
kbrin@haugnett.no

LARS HORDALAND

Marius Loftheim
Helgesensgt. 4
5003 Bergen
55 31 22 64
loftheim@gmail.com

LARS ROGALAND

Geir inge Sivertsen
Fjogstadveien 94
4329 Sandnes
917 77 639
ginsive@online.no

LFA HORDALAND

Gisle Hagenes
Kyrkesteinvn 15
5357 Fjell
906 65 642
gihage@online.no

LFA ROGALAND

Jorunn Svanevik
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
951 15 192
josvane@haugnett.no

LFN HORDALAND

Margit R. Solheim
Konsul Børsgate 13b
5006 Bergen
911 77 391
lfn.margit@gmail.com

LKB HORDALAND

Tina Liadal Herrevold
Hesthaugen 82
5200 Os
410 72 828
trivselen@gmail.com

LFS HORDALAND

Hans Henrik Tøsdal
Nygårdsmyren 1
5164 Laksevåg
918 66 074
hans@avantic.no

NHF BERGEN

Astrid Haugstad Tangerås
Postboks 93 Nesttun
5852 Bergen
934 07 420
astridH.tangeras@dnb.no

LKB ROGALAND

Inger Marie Tjøstheim
Rødstilkveien 1
4049 Hafrsfjord
917 71 029
ingermot@lyse.net

NHF BØMLO

Arthur Nesse
Leilighet Sjukeheimen
5430 Bremnes
975 63 048
aashus@online.no

NHF FUSA

Marit Holmefjord Solvang
Holdhus
5640 Eikelandsosen
412 15 911
maritehs@gmail.com

NHF HÅ

Christine Søiland
Nærbøgata 8
4365 Nærbø
915 20 506
csoiland@lyse.net

NHF KARMØY

Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
909 17 522
kbrin@haugnett.no

NHF KLEPP OG TIME

Sissel Løchen
Arne Garborgsvei 16
4340 Bryne
51 48 87 13
sissel.loc@c2i.net

NHF MELAND

Anne-Berit Kolås
Fosseskarvegen 73
5918 Frekhaug
908 90 731
kokolaas@online.no

NHF NORD-ROGALAND

Åse Kallevik
Viksemarka 74
5514 Haugesund
52 71 81 61
aas-kall@online.no

NHF OS

Maria Christine Dressel
Kuhnleiveien 103
5200 Os
56 30 04 45
madress@online.no

NHF SANDNES

Per Langeland
Bruelandsenteret - Gand-
dalsvn 1
4307 Sandnes
482 43 046
Per.langeland@c2i.net

NHF STAVANGER

Anne Marie Auestad
Børeringen 9
4085 Hundvåg
906 00 739
am.auestad@getmail.no

NHF STORD

Palmar Olav Løklingholm
Lønningsåsen 7, 3a
5417 Stord
53 41 08 22
pal-o-lo@online.no

NHF ULVIK

Björg Midtbø
Øvre Paradis 25
5730 Ulvik
56 52 63 42

NHF VOSS

Torstein Sausjord
Teigabrekko 14
5700 Voss
957 92 195
bjoergho@online.no

NHF ØYGARDEN

Raymond Vik
Toft
5337 Rong
900 75 652
ray-vi@online.no

NHFU SØRVEST

Guri Anne Nesdal Egge
Lyshovden 88
5148 Fyllingsdalen
900 16 202
gurianne@hotmail.com

NHF SOTRA

Kontakt regionskontoret

LFN ROGALAND

Kontakt regionskontoret

LFS ROGALAND

Kontakt regionskontoret

LAGUNEN

Handikapservice

- Mer enn 135 butikker -
- Luftige fellesarealer -
- Egne parkeringsplasser -
- Heisadkomst i ulike soner av senteret -
- Trinnfri adkomst til parkering og senteret -
- Heiser tilpasset rullestolbrukere -
- Elektroniske handlevogner -
- Handikaptaoletter -
- Utlån av rullestoler -

Åpningstider

10-21 (18)

Klar for
HØST
LOOK & TRENDER

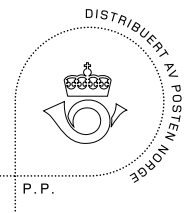

LAGUNEN **STORSENTER**

www.lagunen.no

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

Returadresse:
Norges Handikapforbund Sørvest
Postboks 93 Nesttun, 5852 Nesttun

Norgestaxi Stavanger as

øker kapasiteten på

rullestolbiler

Vi bruker liten bil : VW Caddy
i vår tjenesteyting

Ta kontakt for en gunstig avtale
Mail: tbj@norgestaxi.no telefon: 90115078

